

og jeg vil haabe, det maa blive forundt denne Rigsdag at finde et Grundlag, som kan blive til Gavn for Land og Folk.

Schmidt: Naar jeg i Dag tager Ordet for at udtale mig om de foreliggende Hærløvsforslag, er jeg mig fuldt ud bevidst, hvor vanskelig denne Opgave er for mig. Jeg ved, at det er et Æres- og Livsspørgsmaal for Danmark, hvorledes det danner sit Værn; det har baade national og statslig Interesse. Skønt jeg nationalt ikke føler med det danske Folk og heller ikke har de samme Ønsker for den danske Stat som De, vil jeg dog paa ingen Maade i denne Sag, der berører de nationale Spørgsmaal, krænke den danske nationale Ære, netop fordi jeg ogsaa holder paa den tyske Ære.

Der er en Ting, jeg med en vis Tilfredsstillelse har lagt Mærke til i denne Debat, det er, at Ordførerne i deres Udtalelser om andre Folkeslag, ogsaa det tyske, har vist større Ansvarsfølelse, end Aviserne er vant til, og det har jo sin Betydning for Forholdet mellem de to Magter, der alligevel, skønt det sjælden udtales direkte, er det beherskende i hele Spørgsmaalet om, hvorledes man skal danne det nationale Værn. Nu er det en Kendsgerning, der ikke kan betvivles, at Tyskland for Øjeblikket militært er afmægtigt; men det er en lige saa ubestridelig Kendsgerning, at alle de Forholdsregler, som Ententen tager, er ledet af Frygten for, at det kunde blive anderledes. Derfor er det klogt, naar ogsaa danske Politikere regner med den Mulighed, at det en Dag kunde blive anderledes.

Men jeg holder det ikke for klogt, naar man benytter Øjeblikket, som f. Eks. „Kristeligt Dagblad“ for nogle Dage siden, til at haane Tyskland, der for Fremtiden ikke mere kan være tapper uden med Munden. Jeg holder det heller ikke for klogt, naar danske Politikere anser den Afmagtstilstand, som Tyskland for Øjeblikket befinder sig i, for ønskelig. Denne Tilstand er for Tyskland nedværdigende; et Tyskland midt imellem Folkefærd og Stater, der til Trods for deres ringere Folketal hver især er Tyskland 4—8 Gange militært overlegent, det er paatvunget, det er unaturligt, det er nedværdigende for Tyskland, især da man har taget sig Ret til at overvaage ikke blot alle Tysklands militære Indretninger, men hele dets Skolevæsen, hele dets Ungdomsopdragelse, og man gør det paa den mest smaalige Maade.

Hvo som anser denne Tilstand som noget ønskeligt, ved ikke, at et Folk, som man nedværdiger og ydmyger, er farligere

end et, man behandler med Agtelse; om det saa er et Folk med eller uden Vaaben. Lloyd George ved det, og han har sagt det, men handler ikke derefter. Jeg er ikke fuldkommen klar over, om danske Politikere ved det tilstrækkeligt. Jeg synes ikke, man ser fuldkommen klart i den Retning, naar man fra Regeringens Side foreslaar at fordele Tropperne paa den Maade, man gør, foreslaar at henlægge en saa forholdsvis stor Part af hele Hæren til Jylland og af denne Part igen en uforholdsmæssig Del til de nyhvervede Landsdele. Venstres Ordfører (I. A. Hansen) mente rigtignok, at det var det naturligste, og at der ikke kunde være noget foruroligende i, at man koncentrerede Tropperne mod Grænsen. I Virkeligheden ligger Sagen anderledes. I slig Anledning har Staterne ofte vekslet Noter, og naar det ikke skete, laa det mest deri, at vedkommende Stat enten var blind eller svag. Da den engelske Flaade, Maaneder inden Verdenskrigen brød ud, koncentreredes fra Middelhavet til Vesterhavet, da de sibiriske Regimenter, Maaneder inden Verdenskrigen brød ud, satte sig i March fra deres Hjem mod Polen, vidste klartseende tyske Politikere, hvad der var i Vente; men de styrende var blinde. Naar Tyskland nu ikke retter et Spørgsmaal til Danmark om, hvorfor man anser denne Omgruppering af Garnisonerne for nødvendig, regner Venstre vistnok helt rigtig med, at Grunden til, at dette ikke sker, netop er, at Tyskland føler sig svag, føler sig usikker paa, om man kan forhindre det. Men at det tyske Folk alligevel ser noget truende i denne Omgruppering, derom kan der ingen Tvivl være. Om danske Politikere kan anse det for heldigt, det vil jeg gerne henstille til dem at overveje.

Men jeg ved nok, at bag ved dette staar det store Spørgsmaal, som let hindrer, at man ser uhildet paa disse Ting: Maa et Tyskland, der kommer til Magt igen, ikke altid være en truende Fare for Danmark? Naar det er Tilfældet, er Danmarks Verdensstilling virkelig meget uheldig og ubehagelig. Jeg erklærer uforbeholdent, at jeg selvfølgelig ønsker, at Tyskland igen kommer til den Magt, som svarer til dets Folketal og dets Værd; men med samme Bestemthed erklærer jeg, at jeg ønsker, at et Mellemværende mellem Danmark og Tyskland aldrig maa løses med Magt eller Vaaben — jeg tror heller ikke, at det vil ske, undtagen Danmark en Gang kunde findes paa Tysklands Modstanderes Side som tvungen dertil.